CURTEA DE APEL BACĂU
SECȚIA PENALĂ SI PENTRU CAUZE CU MINORI SI DE FAMILIE

Dosar nr. x

ÎNCHEIERE

Ședința publică de la 24 Octombrie 2017

Completul compus din:

PREȘEDINTE x

Judecător x

Grefier x

MINISTERUL PUBLIC – PARCHETUL de pe lângă Curtea de Apel Bacău
reprezentat de: PROCUROR x

Pe rol se află soluționarea apelului declarat de inculpatul x împotriva sentinței penale nr. x din 17.03.2017, pronunțată de Judecătoria P.Neamț.

Dezbaterile în cauza de față s-au desfășurat în conformitate cu dispozițiile art. 369 alin. 1 Cod procedură penală, în sensul că au fost înregistrate cu ajutorul mijloacelor audio.

La apelul nominal făcut în ședință publică se prezintă apelantul inculpat x, asistat de avocat ales Plop Aurelian.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

S-a expus referatul asupra cauzei de către grefier, după care:

Fiind interpelat, apelantul inculpat precizează că nu dă declarație în fața instanței de apel, prevalându-se de dreptul la tăcere.

Curtea, pune în discuție cererea de prelungire a dreptului de circulație formulată în scris la dosar de către apelantul inculpat.

Reprezentantul parchetului având cuvântul cu privire la cererea de prelungire a dreptului de circulație precizează că potrivit art. 111 din O.U.G. nr.195/2002 instanța poate prelungi dreptul de circulație, cu câte cel mult 30 de zile, până la dispunerea neînceperii urmăririi penale, scoaterii de sub urmărire penală ori încetării urmăririi penale sau, după caz, până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești. Însă, potrivit alin. 3 al aceluiași articol pentru anumite fapte, prin care și cea comisă de inculpat nu se poate dispune prelungirea dreptului de circulație, motiv pentru care solicită respingerea cererii.

Avocat Plop Aurelian, având cuvântul pentru apelantul inculpat, solicită admiterea cererii de prelungire a dreptului de circulație, legislația permitând prelungirea dreptului de circulație și pentru acest gen de infracțiuni.

Curtea, constată că la dosarul cauzei s-au atașat concluzii scrise de către apărătorul apelantului inculpat referitor la aspectul invocat la termenul anterior cu privire la sesizarea Î.C.C.J. cu o întrebare preliminară, care să statueze: dacă pentru existența infracțiunii de părăsire a locului accidentului, prevăzută de art. 338 alin. 1 cod penal este necesar ca victima accidentului să prezinte leziuni cuantificabile în număr de zile de îngrijiri medicale sau nu și ce se înțelege prin termenul de rană din punct de vedere juridic potrivit dispozițiilor art. 75 din O.U.G. nr.195/2002.

Reprezentantul parchetului precizează că va pune concluzii în cadrul ședinței de judecată cu privire la aspectul invocat la termenul anterior.

Curtea, acordă cuvântul părților cu privire la aspectul invocat.

Reprezentantul parchetului, având cuvântul cu privire la propunerea de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție de către Curtea de Apel Bacău în dosarul nr. x pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile referitoare la existența infracțiunii de părăsirea locului accidentului ori modificarea sau ștergerea urmelor acestuia, prev. de art. 338 alin. 1 C.pen. în

condițiile în care persoana, victimă a accidentului de circulație, nu a suferit leziuni care să necesite zile de îngrijiri medicale.

La termenul din 26.09.2017, instanța de control judiciar, raportat la situația de fapt reținută în actul de sesizare și în cuprinsul sentinței apelate, respectiv că persoana vătămată, victimă a accidentului de circulație, a suferit leziuni ce nu au necesitat pentru vindecare un număr de zile de îngrijiri medicale, a propus din oficiu sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru ca în temeiul art. 475 și urm. C.pr. pen. să se pronunțe printr-o hotărâre prealabilă pentru dezlegarea chestiunii de drept privind existența infracțiunii de părăsirea locului accidentului prev. de art. 338 C.pen. în condițiile în care persoana vătămată nu a suferit leziuni care să fi necesitat pentru vindecare zile de îngrijiri medicale.

În același context, a propus spre lămurire obligatorie înțelesul juridic al noțiunii de „rănire” din cuprinsul dispozițiilor art. 75 lit. b din OUG nr. 195/2002, ce definește accidentul de circulație.

Apreciază că instanța de control judiciar a constatat lipsa de claritate a dispozițiilor art. 338 C.pen. în considerarea normei de trimitere stabilită prin art. 75 lit. b din OUG nr. 195/2002 prin lipsa unui reper obiectiv în aprecierea noțiunii juridice de „rănire” ce condiționează existența infracțiunii de părăsirea locului accidentului. Precizează că această noțiune nu este suficient de determinantă în stabilirea conținutului constitutiv al infracțiunii în raport de înțelesul comun (eventual stabilit prin dicționarul explicativ al limbii române).

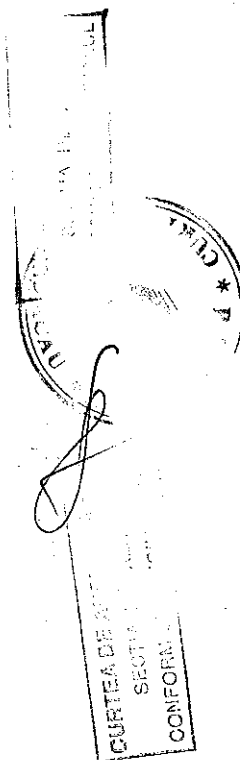
Infracțiunea de părăsirea locului accidentului ori modificarea sau ștergerea urmelor acestuia este reglementată prin prevederile art. 338 alin. 1 C.pen. Aceste dispoziții au următorul cuprins: *„Părăsirea locului accidentului, fără încuviințarea poliției sau a procurorului care efectuează cercetarea locului faptei, de către conducătorul vehiculului său de către instructorul auto, aflat în procesul de instruire, ori de către examinatorul autorității competente, aflat în timpul desfășurării probelor practice ale examenului pentru obținerea permisului de conducere, implicat într-un accident de circulație, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani”*.

Articolul 338 alin. 1 C.pen. a făcut obiectul controlului de constituționalitate în conformitate cu Deciziile nr. 154 din 24 martie 2016 (publicată în Monitorul Oficial nr. 450 din 16 iunie 2016), nr. 140 din 14 martie 2017 (publicată în Monitorul Oficial nr. 553 din 13 iulie 2017), nr. 340 din 11 mai 2017 (publicată în Monitorul Oficial nr. 696 din 29 august 2017).

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea a constatat că situația premisă a infracțiunii de părăsire a locului accidentului, prev. de art. 338 alin. 1 C.pen., constă în existența unui accident de circulație. Din motive de tehnică legislativă, pentru a nu încărca inutil textul incriminării, noțiunea de „accident de circulație” nu este explicată în norma de incriminare, având în vedere că este definitivă în art. 75 din OUG nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 670 din 3 august 2006, cu modificările și completările ulterioare, care constituie reglementare-cadru în materia circulației pe drumurile publice.

Astfel, potrivit dispozițiilor art. 75 din OUG nr. 195/2002, republicată, accidentul de circulație este evenimentul care întrunește cumulativ următoarele condiții: a) s-a produs pe un drum deschis circulației publice ori și-a avut originea într-un asemenea loc; b). A avut ca urmare decesul, rănirea uneia sau a mai multor persoane opri avariarea a cel puțin unui vehicul sau alte pagube materiale; c) în eveniment a fost implicat cel puțin un vehicul în mișcare.

Elementul material al laturii obiective a infracțiunii prev. de art. 338 alin. 1 C.pen., constă în acțiunea de părăsire a locului accidentului, care se poate realiza în două modalități, respectiv printr-un act de comisiune, ce presupune plecarea efectivă de la locul accidentului, și prin acte de omisiune-neîntoarcere la locul accidentului a persoanei care l-a părăsit legal, în baza dispozițiilor art. 338 alin. 3 lit. b și c, ori neoprirea la locul accidentului. Urmarea imediată în cazul acestei infracțiuni o reprezintă crearea unei stări de pericol pentru relațiile sociale privitoare la siguranța circulației pe drumurile publice, relații ocrotite prin norma de

incriminare, iar legătura de cauzalitate între acțiunea incriminată de lege și urmarea imediată nu mai trebuie dovedită, întrucât rezultă din materialitatea faptei.

Curtea a reținut că dispozițiile alineatului 1 al art. 338 C.pen. se coroborează, însă, cu cele ale alineatului 3 lit. a din același articol, care exclud din sfera de existență a infracțiunii fapta de părăsire a locului accidentului de circulație în situația în care acesta din urmă a produs „doar pagube materiale”, împrejurare ce constituie o cauză justificativă specială. Alte trei cauze justificative speciale sunt prevăzute de art. 338 alin. 3 lit. b, c din Codul penal și sunt identice cu cele prevăzute în alineatul 3, 4, 5 ale art. 89 din OUG nr. 195/2002, republicată referindu-se la următoarele împrejurări: conducătorul vehiculului, în lipsa altor mijloace de transport, transportă el însuși persoanele rănite la cea mai apropiată unitate sanitară în măsură să acorde asistență medicală necesară și la care a declarat datele personale de identitate și numărul de înmatriculare sau înregistrate a vehiculului condus, consemnate într-un registru special, dacă se înapoiază imediat la locul accidentului; conducătorul autovehiculului cu regim de circulație prioritară anunță de îndată poliția, iar după terminarea misiunii se prezintă la sediul unității de poliție pe a cărei rază de competență s-a produs accidentul, în vederea întocmirii documentelor de constatare; victima părăsește locul faptei, iar conducătorul de vehicul anunță imediat evenimentul la cea mai apropiată unitate de poliție. Prin urmare, singura împrejurare cu caracter de noutate vizează situația prev. de art. 338 alin. 3 lit. a C.pen. - în care în urma accidentului s-au produs doar pagube materiale - situație ce trebuia reglementată expres, în condițiile în care incriminarea stabilită de art. 338 alin. 1 C.pen. nu distinge cu privire la gravitatea accidentului (Decizia Curții Constituționale nr. 154 din 16 iunie 2016).

Coroborând dispozițiilor alineatului 1 cu cele ale alineatului 3 lit. a din art. 338 C.pen., s-a stabilit că legiuitorul a înțeles să incrimineze fapta de părăsire a locului accidentului în orice situație în care respectivul eveniment rutier a avut ca urmare decesul sau rănirea uneia sau a mai multor persoane (Deciziile nr. 154 din 24 martie 2016 (publicată în Monitorul Oficial nr. 450 din 16 iunie 2016), nr. 140 din 14 martie 2017 (publicată în Monitorul Oficial nr. 553 din 13 iulie 2017), nr. 340 din 11 mai 2017 (publicată în Monitorul Oficial nr. 696 din 29 august 2017)).

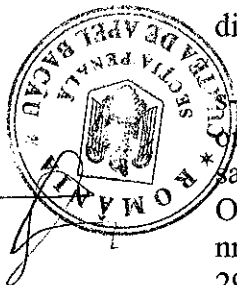
Noțiunea de „rănire” a fost lămurită de instanța de control constituțional, în înțelesul de „orice atingere adusă integrității corporale sau sănătății unei persoane, indiferent de gravitate”, continuând în sensul că „integritatea corporală și sănătatea unei persoane implicate într-un accident de circulație pot fi afectate chiar dacă nu apar imediat modificări perceptibile cu ajutorul simțurilor, ci este necesară, în acest sens, examinarea medicală a victimei accidentului” (Deciziile nr. 154 din 24 martie 2016 (publicată în Monitorul Oficial nr. 450 din 16 iunie 2016), nr. 140 din 14 martie 2017 (publicată în Monitorul Oficial nr. 553 din 13 iulie 2017), nr. 340 din 11 mai 2017 (publicată în Monitorul Oficial nr. 696 din 29 august 2017)).

Având în vedere principiul aplicabilității generale a legilor, Curtea de la Strasbourg a reținut că formularea acestora nu poate prezenta o precizie absolută și oricât de clar ar fi redactată o normă juridică, în orice sistem de drept, există un element inevitabil de interpretare judiciară, inclusiv într-o normă de drept penal.

În conformitate cu dispozițiile art. 475 C.pr. pen.: „Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că există o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective și asupra căreia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată”.

Din examinarea dispozițiilor legale mai sus menționate rezultă că, pentru sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, este necesar să fie îndeplinite cumulativ mai multe condiții, și anume:

CURTEA DE APEL BACĂU
SECȚIA PENALĂ
CONFORM CU ORIGINALUL

-să existe o cauză în curs de judecată în ultimul grad de jurisdicție pe rolul uneia dintre instanțele enumerate expres de dispozițiile art. 475 C.pr. pen., respectiv Înalta Curte de Casație și Justiție, curte de apel sau tribunal;

- chestiunea de drept supusă dezlegării să aibă influență asupra soluționării pe fond a cauzei respective;

- problema de drept să nu fi fost dezlegată de Înalta Curte de Casație și Justiție printr-o Hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și să nu facă obiectul unui Recurs în interesul legii în curs de soluționare.

Potrivit Deciziei nr. 11/2004 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea chestiunii de drept în materie penală (publicată în MO. Partea I, nr. 503 din 7 iulie 2014): admisibilitatea sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile este condiționată, atât în cazul în care vizează o normă de drept material, cât și atunci când privește o dispoziție de drept procesual, de împrejurarea că interpretarea dată de instanța supremă să aibă consecințe juridice asupra modului de rezolvare a fondului cauzei.

Cu alte cuvinte, între problema de drept a cărei lămurire se solicită și soluția dată asupra acțiunii penale și/sau civile de către instanța pe rolul căreia se află cauza în ultimul grad de jurisdicție trebuie să existe o relație de dependență, în sensul că decizia Înaltei Curți pronunțată în procedura prev. de art. 476 și 477 C.pr. pen. să fie de natură a produce un efect concret asupra conținutului hotărârii din procesul principal; cerința pertinentei este expresia utilității pe care rezolvarea de principiu a chestiunii de drept invocate o are în cadrul soluționării pe fond a litigiului.

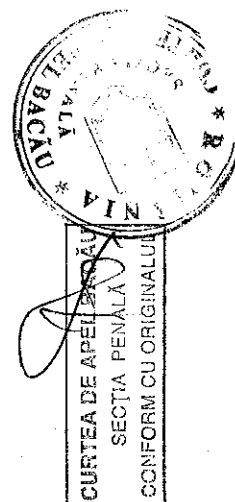
În practica instanței supreme au fost respinse ca inadmisibile sesizări de lămurire a practicii judiciare în cauzele în care se ridică o problemă de drept esențialmente similară (și în care particularitățile procedurii derulate nu influențează semnificativ coordonatele acelei probleme de drept) celor soluționate anterior cu forță obligatorie potrivit art. 475 și urm. C.pr. pen. (Decizia nr. 22 din 14 septembrie 2017 - dosar 1538/1/2017 M. Of. Partea nr. 823/18.10.2017).

Înțelesul juridic al noțiunii de „rănire” din cuprinsul articolului 75 lit. b din OUG nr. 195/2002 cu semnificație determinantă în existența infracțiunii de părăsirea locului accidentului prev. de art. 338 alin. 1 C.pen. a căpătat unul constituțional potrivit deciziilor menționate.

În jurisprudența sa, Curtea a statuat, cu valoare de principiu, că forța obligatorie ce însoțește actele jurisdicționale, deci și deciziile Curții Constituționale, se atașează nu numai dispozitivului, ci și considerentelor pe care se sprijină acesta. Astfel, Curtea a reținut că atât considerentele, cât și dispozitivul deciziilor sale sunt general obligatorii și se impun cu aceeași forță tuturor subiectelor de drept (a se vedea, în acest sens, Decizia Plenului Curții Constituționale nr. 1/1995 privind obligativitatea deciziilor sale pronunțate în cadrul controlului de constituționalitate, publicată în M. Of. al României, Partea I, nr. 16 din 26 ianuarie 1995, Decizia nr. 1.415 din 4 noiembrie 2009, publicată în M.Of. al României, Partea I, nr. 796 din 23 noiembrie 2009 și Decizia nr. 414/din 14 aprilie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 291 din 4 mai 2010 și Decizia nr. 265 din 6 mai 2014, publicată în Monitorul Oficial nr. 272 din 20 mai 2014).

Deoarece înțelesul noțiunii de „rănire” a fost stabilit de instanța de control constituțional, această lămurire fiind obligatorie pentru instanțele de judecată, nu este îndeplinită condiția prevăzută de art. 475 C.pr. pen., respectiv că de această lămurire solicitată Înaltei Curți de Casație și Justiție să depindă soluția pe fond privind apelul declarat de inculpatul x în dosarul nr. x.

Avocat Plop Aurelian având cuvântul pentru apelantul inculpat, precizează că menține concluziile scrise, depuse la dosarul cauzei, apreciind că se impune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, să se pronunțe printr-o hotărâre, rezolvându-se de principiu existența elementului material al infracțiunii prevăzută de art. 338 Cod penal - părăsirea locului accidentului ori modificarea sau ștergerea urmelor acestuia, mai exact definirea cu exactitate a urmării imediate specifice a acestei infracțiuni, raportat la prevederile legale ce se

regălesc în Codul penal, OUG 195/2002 actualizată și Dicționarul explicativ al limbii române, având în vedere că instanța de apel a constatat întemeiat faptul că exista o chestiune de drept asupra căreia nu s-a statuat printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii, fiind necesară o lămurire exhaustivă de care depinde soluționarea pe fond a prezentei cauze penale.

Potrivit dispozițiilor art. 338 Cod penal infracțiunea de Părăsirea locului accidentului ori modificarea sau ștergerea urmelor acestuia în forma simplă este Părăsirea locului accidentului, fără încuviințarea poliției sau a procurorului care efectuează cercetarea locului faptei, de către conducătorul vehiculului său de către instructorul auto, aflat în procesul de instruire, ori de către examinatorul autorității competente, aliat în timpul desfășurării probelor practice ale examenului pentru obținerea permisului de conducere, implicat într-un accident de circulație, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani.

Totodată, prin dispozițiile art. 75 OUG 195/2002 actualizată noțiunea de *accident* este definit ca fiind „evenimentul care întrunește cumulativ următoarele condiții:

A) s-a produs pe un drum deschis circulației publice ori și-a avut originea într-un asemenea loc;

B) a avut ca urmare decesul, rănirea uneia sau a mai multor persoane ori avarierea a cel puțin unui vehicul sau altor pagube materiale;

C) în eveniment a fost implicat cel puțin un vehicul în mișcare ”.

Ținând cont de faptul că în conținutul infracțiunii, ca urmare imediată a acțiunii se impune a avea ca finalitate unul dintre următoarele efecte decesul sau rănirea unei persoane apreciem că se impune a se lămuri cu celeritate sensul sintagmei „rănirea” întrucât consecințele nereglementării rapide a acestui aspect ar conduce la pronunțarea unor hotărâri judecătorești de condamnare nelegale și netemeinice având ca obiect judecarea acestei infracțiuni, întrucât dicționarul explicativ român definește substantivul rană ca fiind ”Ruptură internă sau exterioară a țesutului unei ființe vii, sub acțiunea unui agent distrugător; leziune, plagă.

Totodată solicită suspendarea prezentei cauze până la pronunțarea unei hotărâri în acest sens.

CURTEA

I. Cu privire la necesitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru dezlegarea unei chestiuni de drept, va amâna pronunțarea la data de 31 octombrie 2017.

II. Deliberând asupra cererii penală de față, Curtea constată:

Prin cererea formulată de apelantul inculpat x la data de 23.10.2017 și înregistrată în cadrul dosarului penal nr. x având ca obiect apel - infracțiunea de părăsire a locului accidentului, prevăzută de art. 338 alin. 1 C.pen, acesta a solicitat instanței prelungirea dreptului de circulație pentru dovada seria CU nr. 1162826 din 15.04.2016, care a fost prelungită de prima instanță până la data de 12.06.2017.

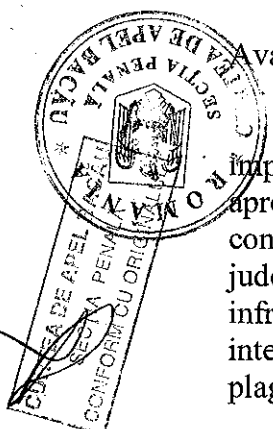
În drept au fost invocate dispozițiile art. 111 alin 6 din OUG 195/2002.

Analizând materialul probator administrat în cauză, Curtea reține următoarele:

Prin sentința penală nr. x /17.03.2017, pronunțată de Judecătoria Piatra Neamț în temeiul art. 396 alin.1,2 C.p.p. raportat la art. 338 alin.1 C.p., cu reținerea art. 396 alin.10 C.p.p., a fost condamnat inculpatul x la pedeapsa cu închisoarea pe o perioadă de 2 ani și 6 luni (doi ani și 6 luni) pentru săvârșirea infracțiunii de conducere a unui vehicul sub influența alcoolului sau a altor substanțe.

În temeiul art. 91 C.p. s-a dispus suspendarea executării pedepsei închisorii de 2 ani și 6 luni sub supraveghere pe o perioadă de 3 ani, termen stabilit conform prevederilor art. 92 C.p.

Pentru a dispune astfel prima instanță a reținut în principal, că inculpatului x la data de 14.04.2016, în timp ce conducea autoturismul marca Dacia, cu nr. de înmatriculare x pe str. Izvoare din mun. Piatra Neamț, a acroșat cu oglinda retrovizoare dreapta, pe numitul x, care se deplasa regulamentar cu bicicleta având aceeași direcție de mers, provocându-i

acestui leziuni care nu au necesitat pentru vindecare zile de îngrijiri medicale, după care a părăsit locul accidentului fără încuviințarea organelor de poliție, faptă încadrabilă juridic în dispozițiile art. 338 alin. (1) Cod penal.

Analizând cererea apelantului inculpat prin prisma dispozițiilor legale aplicabile, Curtea reține următoarele:

Potrivit art. 111 din OUG nr. 195/2002,

(1) Permisul de conducere sau dovada înlocuitoare a acestuia se reține în următoarele cazuri:

a) la cumularea a cel puțin 15 puncte de penalizare;

b) când titularul acestuia a săvârșit una dintre infracțiunile prevăzute la art. 334, art. 335 alin. (2), art. 336, 337, art. **338 alin. (1)** și la art. 339 alin. (2), (3) și (4) din Codul penal;

(2) La reținerea permisului de conducere, în cazurile prevăzute la alin. (1), titularului acestuia i se eliberează o dovadă înlocuitoare cu sau fără drept de circulație.

(3) În situațiile prevăzute la alin. (1) lit. a) și d), la art. 102 alin. (3) lit. a) și c) din prezenta ordonanță de urgență, precum și în cele menționate la art. 334 alin. (2) și (4), art. 335 alin. (2), art. 336, 337, art. 338 alin. (1), art. 339 alin. (2), (3) și (4) din Codul penal, dovada înlocuitoare a permisului de conducere se eliberează fără drept de circulație.

(6) La cererea titularului permisului de conducere reținut în condițiile **alin. (1) lit. b)** sau ale alin. (4), procurorul care efectuează urmărirea penală sau exercită supravegherea cercetării penale ori, în faza de judecată, instanța de judecată investită cu soluționarea cauzei poate dispune prelungirea dreptului de circulație, cu câte cel mult 30 de zile, până la dispunerea neîncheperii urmăririi penale, scoaterii de sub urmărire penală ori încetării urmăririi penale sau, după caz, până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești. Modul de soluționare a cererii de prelungire a dreptului de circulație se comunică și șefului poliției rutiere pe raza căreia s-a comis fapta.

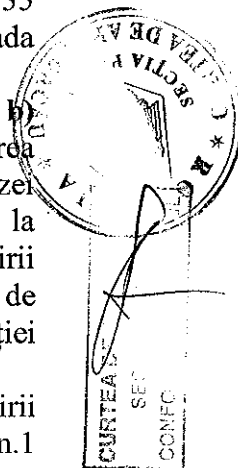
Curtea reține că legiuitorul reglementează, în mod cert, posibilitatea prelungirii dreptului de circulație și în situațiile în care permisul a fost reținut în condițiile art. 111 alin. 1 lit. b, adică și în situația în care este vorba despre o infracțiune prevăzută de 338 alin. 1 C.p., pentru care se eliberează dovadă fără drept de circulație.

Astfel, acest alin. (6) nu face nici o distincție între făptuitorii care au primit dovada cu drept de circulație și cei care au primit dovada fără drept de circulație, altfel ar fi existat o excludere expresă a faptelor pentru care se emite dovada fără drept de circulație. Însă, menționarea în alin. (6) a tuturor faptelor pentru care se poate prelungi dreptul de circulație (prin sintagma „titularului permisului de conducere reținut în condițiile alin. (1) lit. b)”), fără nici o distincție sub aspectul tipului de dovadă ce este emis de către poliție, conferă posibilitatea procurorului, respectiv, instanței să emită o prelungire a dreptului de circulație în baza prezumției de nevinovăție. De altfel, orice normă juridică trebuie astfel interpretată încât să se identifice posibilitatea aplicării ei, iar nu să se motiveze imposibilitatea aplicării ei.

Or, din interpretarea legală a dispozițiilor art. 111 alin. (6) raportat la art. 111 alin. (1) lit. b și alin. (4) din OUG nr. 195/2002 rezultă că procurorul care efectuează urmărirea penală sau exercită supravegherea cercetării penale, respectiv, instanța de judecată investită cu soluționarea cauzei, pot dispune prelungirea dreptului de circulație cu câte cel mult 30 de zile, în situațiile sus menționate, indiferent de faptul dacă dovada înlocuitoare a permisului de conducere a fost eliberată cu sau fără drept de circulație.

Astfel, dacă legiuitorul ar fi intenționat să interzică prelungirea dreptului de circulație în situațiile în care dovada înlocuitoare a permisului de conducere se eliberează fără drept de circulație, ar fi prevăzut expres acest lucru.

Este de asemenea esențial a nu se face confuzie între a nu avea un drept și a avea exercitarea acelui drept suspendată, întrucât, în opinia judecătorului, nu se poate afirma că persoana care are exercitarea dreptului de a conduce suspendat nu are dreptul de a conduce autovehicule în România, ci această persoană are dreptul, cu precizarea că exercitarea acestuia este suspendată pentru o perioadă limitată, eliberarea unei dovezi înlocuitoare a permisului de

conducere, cu sau fără drept de circulație, având relevanță doar cu privire la termenul de la care începe să curgă perioada de suspendare a dreptului de a conduce autovehicule.

Permisul de conducere nu reprezintă fundamentul dreptului de a conduce un autovehicul, acest fundament al dreptului de a conduce fiind oferit de parcurgerea unei proceduri și a unui examen în baza căruia este acordat acest drept; astfel, permisul de conducere reprezintă doar atestarea formală a existenței unui astfel de drept de conducere. Astfel, prin reținerea permisului de conducere, care nu este decât o măsură tehnico-administrativă, nu se adoptă nici o sancțiune împotriva petentului. În acest fel, măsura reținerii permisului care doar atestă formal existența dreptului de a conduce, fără a se aplica în concret nici o sancțiune referitoare la dreptul de a conduce, duce, în opinia Curții, într-un mod nelegal și automat la interzicerea dreptului de a conduce. O astfel de interdicție care, nefiind pe un timp limitat, așa cum prevede OUG nr. 195/2002 pentru suspendarea dreptului de a conduce, nu poate să fie asimilată cu o suspendare a permisului de conducere și implicit a dreptului de a conduce.

Cum legislația română nu prevede interzicerea dreptului de a conduce vehicule pe parcursul procesului penal, în cazul comiterii unei infracțiuni, decât ca pedeapsă complementară și accesorie cu privire la anumite vehicule stabilite de instanță, deci, pedepse dispuse prin hotărâre judecătorească ori suspendarea exercitării dreptului pe un termen limitat, în condițiile art. 96 alin. (2) lit. b din OUG nr. 195/2002, interzicerea dreptului de a conduce pe toată durata procesului penal, este contrară și Convenției Europene din 3 iunie 1976 cu privire la efectele internaționale ale interzicerii exercitării dreptului de a conduce un vehicul cu motor. Potrivit acestei Convenții Europene, expresia „interzicerea dreptului de a conduce”, desemnează orice măsură definitivă care are ca scop restrângerea dreptului de a conduce a conducătorului care a comis o infracțiune rutieră. Această măsură poate consta atât într-o pedeapsă principală sau accesorie, cât și într-o măsură de siguranță și poate fi luată atât de o autoritate judiciară, cât și de o autoritate administrativă.

Astfel, în cazul în care finalizarea unui dosar penal durează o perioadă îndelungată de timp, această suspendare este lipsită de caracterul limitativ cerut de lege, dar și lipsită de proporționalitatea cerută de CEDO.

Tocmai prin această prismă trebuie privite și prevederile art. 111 alin. (6) din OUG nr. 195/2002 care dau posibilitatea instanței de a aplica o limitare a acestei suspendări prin prelungirea dreptului de circulație, întrucât, în caz contrar, ne-am afla în prezența unei veritabile pedepse aplicate fără a exista o hotărâre definitivă în acest sens.

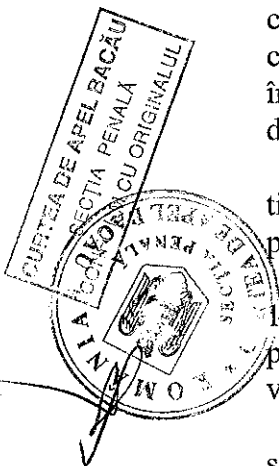
În prezenta cauză, Curtea constată că inculpatul nu a putut circula o perioadă semnificativă, de la data de 14.04.2016 și până la data de 11.11.2016, adică aproximativ 7 luni, și de la data de 12.06.2017 până la data de 02.10.2017, adică alte 4 luni.

Curtea apreciază că față de natura infracțiunii pentru care acesta a fost trimis în judecată, pentru care la acest moment beneficiază de prezumția de nevinovăție, faptă care prezintă o anumită gravitate ridicată dar și ținând cont de situația concretă a inculpatului, de motivele invocate prin cerere, inculpatul având nevoie de recunoașterea dreptului de a conduce pentru desfășurarea activității lucrative din care realizează veniturile necesare traiului, și de faptul că acesta a fost privat aproximativ 11 luni de dreptul de a conduce pe drumurile publice, văzând și argumentele expuse mai sus, cererea formulată de inculpat este justificată.

Pentru toate considerentele care au fost expuse, Curtea în baza art. 111 alin. 6 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, modificată și completată, va admite cererea formulată de apelantul-inculpat x.

Va prelungi dreptul de a conduce autovehicule pe drumurile publice a apelantului-inculpat x pentru o durată de 30 zile, începând cu data de 01.11.2017, dar nu mai târziu de rămânerea definitivă a sentinței penale nr. x /17.03.2017, pronunțată de Judecătoria Piatra-Neamț.

Va dispune comunicarea modului de soluționare a cererii șefului poliției rutiere pe raza căreia s-a comis fapta.

Cheltuielile judiciare vor fi stabilite odată cu fondul.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
DISPUNE**

I. În baza art.111 alin.6 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, modificată și completată, admite cererea formulată de apelantul-inculpat x .

Prelungește dreptul de a conduce autovehicule pe drumurile publice a apelantului-inculpat x pentru o durată de 30 zile, începând cu data de 01.11.2017, dar nu mai târziu de rămânerea definitivă a sentinței penale nr. x / 17.03.2017, pronunțată de Judecătoria Piatra-Neamț.

Dispune comunicarea modului de soluționare a cererii șefului poliției rutiere pe raza căreia s-a comis fapta.

Cheltuielile judiciare vor fi stabilite odată cu fondul.

Definitivă.

II. În baza art.391 alin. (1) Cprpen , din lipsă de timp pentru deliberare;

Amână pronunțarea la data de 31.10.2017 .

Pronunțată în ședință publică azi, 24.10.2017.

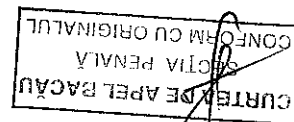
PREȘEDINTE,
X

JUDECĂTOR,
X

GREFIER

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BACĂU
SECȚIA PENALĂ ȘI PENTRU CAUZE CU MINORI ȘI DE FAMILIE

Dosar nr. x

ÎNCHEIERE
Ședința publică de la 31 Octombrie 2017
Completul compus din:
PREȘEDINTE -x
Judecător -x
Grefier -x

MINISTERUL PUBLIC – PARCHETUL de pe lângă Curtea de Apel Bacău
reprezentat de: PROCUROR- x

Pe rol se află pronunțarea asupra sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unei chestiuni de drept, în dosarul privind apelul declarat de inculpatul x, împotriva sentinței penale nr. x din 17.03.2017, pronunțată de Judecătoria P.Neamț.

Dezbaterile în cauza de față s-au desfășurat în ședința publică din data de 24.10.2017, fiind consemnate în încheierea de ședință din aceea zi, care face parte integrată din prezenta încheiere.

CURTEA
DELIBERÂND

Constată admisibilitatea sesizării potrivit art. 475 C.p. pen, având în vedere următoarele:

În raport cu textul legal mai sus enunțat, se constată că admisibilitatea unei sesizări formulate în procedura pronunțării unei hotărâri prealabile este condiționată de îndeplinirea, în mod cumulativ, a următoarelor trei cerințe:

- * instanța care a formulat întrebarea să fie investită cu soluționarea cauzei în ultimă instanță;
- * chestiunea de drept supusă analizei să nu fi primit o rezolvare anterioară printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și să nu facă obiectul unui asemenea recurs în curs de soluționare;
- * soluționarea pe fond a cauzei să depindă de lămurirea chestiunii de drept ce face obiectul sesizării.

În cauza de față Curtea de Apel Bacău este investită cu soluționarea cauzei în ultimă instanță potrivit art. 408 și urm. C.p. pen.

Chestiunea de drept, pusă în discuție din oficiu de către instanță, are caracter **de noutate**, întrucât Înalta Curte de Casație și Justiție nu a mai statuat asupra acesteia printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare;

Cu ocazia soluționării apelului, urmează a analiza și chestiunea **de drept dacă**, pentru a fi întrunite elementele constitutive ale infracțiunii de părăsire a locului accidentului prev. de art. 338 alin 1 Cod penal cu trimitere la dispozițiile art. 75 alin 1 lit. b din OUG 195/2002 republicată, privind circulația pe drumurile publice, este necesar ca victima accidentului să prezinte leziuni consemnate într-un act medical, cuantificabile (rănirea) într-un număr de zile de îngrijiri medicale sau nu, în orice situație, dacă este necesară existența unui certificat medico-legal.

- ce se înțelege prin termenul de rănire prevăzut de art. 75 alin. 1 lit. b din OUG 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, din punct de vedere juridic, având în vedere

că Dicționarul explicativ al limbii române definește rana ca fiind o „ruptură internă sau exterioară a țesutului unei ființe vii, sub acțiunea unui agent distrugător, leziune, plagă”

Obiectul cauzei:

Prin sentința penală nr. x din data de 17.03.2017 pronunțată de Judecătoria Piatra Neamț, s-a dispus, în temeiul art. 396 alin.1,2 C.p.p. raportat la art. 338 alin.1 C.p., cu reținerea art. 396 alin.10 C.p.p., condamnarea inculpatului x la pedeapsa cu închisoarea pe o perioadă de 2 ani și 6 luni (doi ani și 6 luni), dispunându-se suspendarea executării pedepsei sub supraveghere pe o perioadă de 3 ani.

În esență prin rechizitoriul emis la data de 26.08.2016 în dosarul nr. x al Parchetului de pe lângă Judecătoria Piatra Neamț s-a reținut, ca stare de fapt, că în data de 14.04.2016, în timp ce inculpatul x conducea autoturismul marca Dacia, cu nr. de înmatriculare x pe str. Izvoare din mun. Piatra Neamț, a acroșat cu oglinda retrovizoare dreapta, pe numitul x, care se deplasa regulamentar cu bicicleta având aceeași direcție de mers, provocându-i acestuia leziuni care nu au necesitat pentru vindecare zile de îngrijiri medicale.

În considerentele sentinței penale nr. x din data de 17.03.2017 pronunțată de Judecătoria Piatra Neamț, la pag. 3 a hotărârii se reține;

„În drept, fapta inculpatului x care, la data de 14.04.2016, în timp ce conducea autoturismul marca Dacia, cu nr. de înmatriculare x pe str. Izvoare din mun. Piatra Neamț, a acroșat cu oglinda retrovizoare dreapta, pe numitul x, care se deplasa regulamentar cu bicicleta având aceeași direcție de mers, provocându-i acestuia leziuni care nu au necesitat pentru vindecare zile de îngrijiri medicale, după care a părăsit locul accidentului fără încuviințarea organelor de poliție, întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de părăsirea locului accidentului ori modificarea sau ștergerea urmelor acestuia, faptă prevăzută și pedepsită de art. 338 alin. (1) Cod penal, pedepsită de legiuitor cu închisoarea cuprinsă între 2 și 7 ani.

Urmarea imediată a acestei infracțiuni o constituie o stare de pericol, organele judiciare fiind private de obținerea imediată a unor probe esențiale, și anume, a declarației celui care a provocat accidentul ori a fost implicat în alt mod în producerea acestuia, a datelor privind eventuala existență a alcoolului în aerul expirat. Prin comiterea acestei infracțiuni, au fost periclitate relațiile sociale ocrotite de norma incriminatoare, relații care privesc valoarea socială constând în siguranța circulației pe drumurile publice, pentru ocrotirea căreia, legiuitorul a instituit în sarcina conducătorilor auto implicați în accidente rutiere obligația de a nu părăsi locul accidentului fără încuviințarea organelor de poliție. Rațiunea impunerii de către legiuitor a unei atare obligații, rezidă din aceea că, în momentul producerii unui accident de circulație, organele judiciare sunt chemate să stabilească cu acuratețe împrejurările producerii accidentului, să identifice persoanele suspecte de comiterea acestuia, să adune probe concludente în vederea conturării unei imagini cât mai clare asupra condițiilor reale care să servească în operațiunea de tragere la răspundere penală a celor vinovați.”

Împotriva sentinței penale nr. x din data de 17.03.2017 pronunțată de Judecătoria Piatra Neamț a declarat apel în termen inculpatul x, personal.

La termenul din data de 26.09.2017, Curtea, din oficiu, a apreciat că se impune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru a pronunța o hotărâre care să dea o rezolvare de principiu asupra chestiunii de drept sesizate:

- dacă pentru existența infracțiunii de părăsire a locului accidentului, prevăzută de art. 338 alin. 1 cod penal este necesar ca victima accidentului să prezinte leziuni cuantificabile în număr de zile de îngrijiri medicale sau nu;

- ce se înțelege prin termenul de rană din punct de vedere juridic potrivit dispozițiilor art. 75 din O.U.G. 195/2002.

Curtea, referitor la chestiunea invocată din oficiu, la cererea părților, a acordat termen la data de 24.10.2017 pentru a pune concluzii cu privire la aspectele invocate.

La termenul din data de 24.10.2017 s-au prezentat punctele de vedere ale reprezentantului Ministerului Public și ale apelantului inculpat Botez Adrian Vasile, prin apărător ales.

CURTEA DE APEL BACĂU
SECȚIA PENALĂ
CONFORM ORIGINALULUI

Punctul de vedere al procurorului asupra chestiunii de drept sesizate:

Reprezentantul Ministerului Public având cuvântul, a arătat, în esență, că sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție este **inadmisibilă** întrucât noțiunea de "rană" a fost lămurită de instanța de control constituțional.

Astfel, articolul 338 alin. 1 C.pen. a făcut obiectul controlului de constituționalitate în conformitate cu Deciziile nr. 154 din 24 martie 2016 (publicată în Monitorul Oficial nr. 450 din 16 iunie 2016), nr. 140 din 14 martie 2017 (publicată în Monitorul Oficial nr. 553 din 13 iulie 2017), nr. 340 din 11 mai 2017 (publicată în Monitorul Oficial nr. 696 din 29 august 2017).

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea a constatat că situația premisă a infracțiunii de părăsire a locului accidentului, prev. de art. 338 alin. 1 C.pen., constă în existența unui accident de circulație. Din motive de tehnică legislativă, pentru a nu încălca inutil textul incriminării, noțiunea de „accident de circulație” nu este explicată în norma de incriminare, având în vedere că este definitivă în art. 75 din OUG nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 670 din 3 august 2006, cu modificările și completările ulterioare, care constituie reglementare-cadru în materia circulației pe drumurile publice.

Astfel, potrivit dispozițiilor art. 75 din OUG nr. 195/2002, republicată, accidentul de circulație este evenimentul care întrunește cumulativ următoarele condiții: a) s-a produs pe un drum deschis circulației publice ori și-a avut originea într-un asemenea loc; b). A avut ca urmare decesul, rănirea uneia sau a mai multor persoane opri avarierea a cel puțin unui vehicul sau alte pagube materiale; c) în eveniment a fost implicat cel puțin un vehicul în mișcare.

Elementul material al laturii obiective a infracțiunii prev. de art. 338 alin. 1 C.pen., constă în acțiunea de părăsire a locului accidentului, care se poate realiza în două modalități, respectiv printr-un act de comisiune, ce presupune plecarea efectivă de la locul accidentului, și prin acte de omisiune-neîntoarcere la locul accidentului a persoanei care l-a părăsit legal, în baza dispozițiilor art. 338 alin. 3 lit. b și c, ori neoprirea la locul accidentului. Urmarea imediată în cazul acestei infracțiuni o reprezintă crearea unei stări de pericol pentru relațiile sociale privitoare la siguranța circulației pe drumurile publice, relații ocrotite prin norma de incriminare, iar legătura de cauzalitate între acțiunea incriminată de lege și urmarea imediată nu mai trebuie dovedită, întrucât rezultă din materialitatea faptei.

Curtea a reținut că dispozițiile alineatului 1 al art. 338 C.pen. se coroborează, însă, cu cele ale alineatului 3 lit. a din același articol, care exclud din sfera de existență a infracțiunii fapta de părăsire a locului accidentului de circulație în situația în care acesta din urmă a produs „doar pagube materiale”, împrejurare ce constituie o cauză justificativă specială. Alte trei cauze justificative speciale sunt prevăzute de art. 338 alin. 3 lit. b, c din Codul penal și sunt identice cu cele prevăzute în alineatul 3, 4, 5 ale art. 89 din OUG nr. 195/2002, republicată referindu-se la următoarele împrejurări: conducătorul vehiculului, în lipsa altor mijloace de transport, transportă el însuși persoanele rănite la cea mai apropiată unitate sanitară în măsură să acorde asistență medicală necesară și la care a declarat datele personale de identitate și numărul de înmatriculare sau înregistrate a vehiculului condus, consemnate într-un registru special, dacă se înapoiază imediat la locul accidentului; conducătorul autovehiculului cu regim de circulație prioritară anunță de îndată poliția, iar după terminarea misiunii se prezintă la sediul unității de poliție pe a cărei rază de competență s-a produs accidentul, în vederea întocmirii documentelor de constatare; victima părăsește locul faptei, iar conducătorul de vehicul anunță imediat evenimentul la cea mai apropiată unitate de poliție. Prin urmare, singura împrejurare cu caracter de noutate vizează situația prev. de art. 338 alin. 3 lit. a C.pen. - în care, în urma accidentului s-au produs doar pagube materiale - situație ce trebuia reglementată expres, în condițiile în care incriminarea stabilită de art. 338 alin. 1 C.pen. nu distinge cu privire la gravitatea accidentului (Decizia Curții Constituționale nr. 154 din 16 iunie 2016).

Coroborând dispozițiile alineatului 1 cu cele ale alineatului 3 lit. a din art. 338 C.pen., s-a stabilit că legiuitorul a înțeles să incrimineze fapta de părăsire a locului accidentului în orice situație în care respectivul eveniment rutier a avut ca urmare decesul sau rănirea uneia sau a mai multor persoane (Deciziile nr. 154 din 24 martie 2016 (publicată în Monitorul Oficial nr. 450 din 16 iunie 2016), nr. 140 din 14 martie 2017 (publicată în Monitorul Oficial nr. 553 din 13 iulie 2017), nr. 340 din 11 mai 2017 (publicată în Monitorul Oficial nr. 696 din 29 august 2017)). Noțiunea de „rănire” a fost lămurită de instanța de control constituțional, în înțelesul de „orice atingere adusă integrității corporale sau sănătății unei persoane, indiferent de gravitate”, continuând în sensul că „integritatea corporală și sănătatea unei persoane implicate într-un accident de circulație pot fi afectate chiar dacă nu apar imediat modificări perceptibile cu ajutorul simțurilor, ci este necesară, în acest sens, examinarea medicală a victimei accidentului” (Deciziile nr. 154 din 24 martie 2016 (publicată în Monitorul Oficial nr. 450 din 16 iunie 2016), nr. 140 din 14 martie 2017 (publicată în Monitorul Oficial nr. 553 din 13 iulie 2017), nr. 340 din 11 mai 2017 (publicată în Monitorul Oficial nr. 696 din 29 august 2017)).

Având în vedere principiul aplicabilității generale a legilor, Curtea de la Strasbourg a reținut că formularea acestora nu poate prezenta o precizie absolută și oricât de clar ar fi redactată o normă juridică, în orice sistem de drept, există un element inevitabil de interpretare judiciară, inclusiv într-o normă de drept penal.

Din examinarea dispozițiilor art. 475 C.pr. pen rezultă că, pentru sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, este necesar să fie îndeplinite cumulativ mai multe condiții, și anume:

A. să existe o cauză în curs de judecată în ultimul grad de jurisdicție pe rolul uneia dintre instanțele enumerate expres de dispozițiile art. 475 C.pr. pen., respectiv Înalta Curte de Casație și Justiție, curte de apel sau tribunal;

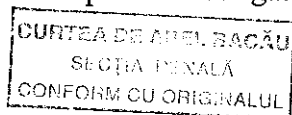
B. Chestiunea de drept supusă dezlegării să aibă influență asupra soluționării pe fond a cauzei respective;

C. Problema de drept să nu fi fost dezlegată de Înalta Curte de Casație și Justiție printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

Potrivit Deciziei nr. 11/2004 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea chestiunii de drept în materie penală (publicată în MO. Partea I, nr. 503 din 7 iulie 2014): admisibilitatea sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile este condiționată, atât în cazul în care vizează o normă de drept material, cât și atunci când privește o dispoziție de drept procesual, de împrejurarea că interpretarea dată de instanța supremă să aibă consecințe juridice asupra modului de rezolvare a fondului cauzei. Cu alte cuvinte, între problema de drept a cărei lămurire se solicită și soluția dată asupra acțiunii penale și/sau civile de către instanța pe rolul căreia se află cauza în ultimul grad de jurisdicție trebuie să existe o relație de dependență, în sensul că decizia Înaltei Curți pronunțată în procedura prev. de art. 476, și 477 C.pr. pen. să fie de natură a produce un efect concret asupra conținutului hotărârii din procesul principal; cerința pertinentei este expresia utilității pe care rezolvarea de principiu a chestiunii de drept invocate o are în cadrul soluționării pe fond a litigiului.

Înțelesul juridic al noțiunii de „rănire” din cuprinsul articolului 75 lit. b din OUG nr. 195/2002 cu semnificație determinantă în existența infracțiunii de părăsirea locului accidentului prev. de art. 338 alin. 1 C.pen. a căpătat unul constituțional potrivit deciziilor menționate.

În jurisprudența sa, Curtea a statuat, cu valoare de principiu, că forța obligatorie ce însoțește actele jurisdicționale, deci și deciziile Curții Constituționale, se atașează nu numai dispozitivului, ci și considerentelor pe care se sprijină acesta. Astfel, Curtea a reținut că atât considerentele, cât și dispozitivul deciziilor sale sunt general obligatorii și se impun cu aceeași forță tuturor subiectelor de drept (a se vedea, în acest sens, Decizia Plenumului Curții Constituționale nr. 1/1995 privind obligativitatea deciziilor sale pronunțate în cadrul

controlului de constituționalitate, publicată în M. Of. al României, Partea I, nr. 16 din 26 ianuarie 1995, Decizia nr. 1.415 din 4 noiembrie 2009, publicată în M.Of. al României, Partea I, nr. 796 din 23 noiembrie 2009 și Decizia nr. 414/din 14 aprilie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 291 din 4 mai 2010 și Decizia nr. 265 din 6 mai 2014, publicată în Monitorul Oficial nr. 272 din 20 mai 2014).

Deoarece înțelesul noțiunii de „rănire” a fost stabilit de instanța de control constituțional, această lămurire fiind obligatorie pentru instanțele de judecată, nu este îndeplinită condiția prevăzută de art. 475 C.pr. pen., respectiv că de această lămurire solicitată Înaltei Curți de Casație și Justiție să depindă soluția pe fond privind apelul declarat de inculpatul x în dosarul nr. x.

Punctul de vedere al inculpatului x,

Apărătorul ales al inculpatului, avocat Plop Aurelian a apreciat că sesizarea este admisibilă.

Având în vedere că instanța de apel a constatat întemeiat faptul că exista o chestiune de drept asupra căreia nu s-a statuat printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii, fiind necesară o lămurire exhaustivă de care depinde soluționarea pe fond a prezenței cauze penale, a considerat că se impune ca Înalta Curte de Casație și Justiție să se pronunțe printr-o hotărâre, rezolvându-se de principiu existența elementului material al infracțiunii prevăzută de art. 338 Cod penal - *Părăsirea locului accidentului ori modificarea sau ștergerea urmelor acestuia*, mai exact definirea cu exactitate a urmărilor imediate specifice acestei infracțiuni, raportat la prevederile legale ce se regăsesc în Codul penal, OUG 195/2002 actualizată și Dicționarul explicativ al limbii române.

Altfel, potrivit dispozițiilor art. 338 Cod penal infracțiunea de *Părăsirea locului accidentului ori modificarea sau ștergerea urmelor acestuia* în forma simplă este părăsirea locului accidentului, fără încuviințarea poliției sau a procurorului care efectuează cercetarea locului faptei, de către conducătorul vehiculului său de către instructorul auto, aflat în procesul de instruire, ori de către examinatorul autorității competente, aflat în timpul desfășurării probelor practice ale examenului pentru obținerea permisului de conducere, implicat într-un accident de circulație, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani.

Totodată, prin dispozițiile art. 75 OUG 195/J2002 actualizată noțiunea de *accident* este definit ca fiind „evenimentul care întrunește cumulativ următoarele condiții:

A) s-a produs pe un drum deschis circulației publice ori și-a avut originea într-un asemenea loc;

B) a avut ca urmare decesul, rănirea uneia sau a mai multor persoane ori avarierea a cei puțin unui vehicul sau altor pagube materiale;

C) în eveniment a fost implicat cel puțin un vehicul în mișcare ”.

Ținând cont de faptul că în conținutul infracțiunii, ca urmare imediată a acțiunii se impune a avea ca finalitate unul dintre următoarele efecte decesul sau rănirea unei persoane s-a apreciat că se impune a se lămuri cu celeritate sensul sintagmei „rănirea” întrucât consecințele nereglementării rapide a acestui aspect ar conduce la pronunțarea unor hotărâri judecătorești de condamnare nelegale și netemeinice având ca obiect judecarea acestei infracțiuni, întrucât dicționarul explicativ roman definește substantivul *rană* ca fiind *”Ruptură internă sau exterioară a țesutului unei ființe vii, sub acțiunea unui agent distrugător; leziune, plagă.”*

Toate aceste aspecte coroborate cu elementele cauzei penale pendinte (ds nr, x) în care inculpatul x a fost trimis în judecată pentru săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 338 Cod penal, deși partea vătămată nu a avut leziuni în urma impactului cu autoturismul, conduc la concluzia că sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție este admisibilă și drept consecința în temeiul dispozițiilor art. 476 Cod procedura penală s-a solicitat *suspendarea cauzei nr. x a Curții de Apel Bacău până la pronunțarea hotărârii prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept.*

Punctul de vedere al completului de judecată.

Problema de drept a fost pusă în discuție de mai multe ori cu ocazia întâlnirilor președinților secțiilor penale ale Înaltei Curți de Casație și Justiție și ale curților de apel, dedicată discutării aspectelor de practică neunitară în materia dreptului penal și dreptului procesual penal.

Astfel în MINUTA întâlnirii președinților secțiilor penale ale Înaltei Curți de Casație și Justiție și curților de apel de la Iași, 18-19 mai 2017, se consemnează:

„20. Titlul problemei de drept: dacă pentru a fi întrunite elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 338 alin 1 Cod penal (părăsirea locului accidentului), „rănirea unei sau mai multor persoane, implică sau nu în mod necesar existența unui anumit număr de zile de îngrijiri medicale (Tribunalul Satu Mare).

În MINUTA întâlnirii din perioada 18-19 mai 2017 ce a avut loc la Curtea de Apel Iași se consemnează:

Opinia judecătorilor este pentru a fi întrunite elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 338 alin 1 Cod penal (părăsirea locului accidentului), „rănirea unei sau mai multor persoane, implică în mod necesar existența unui anumit număr de zile de îngrijiri medicale.

Texte legale incidente în dezlegarea chestiunii de drept pusă în discuție:

Art. 338 alin 1 Codul penal și art. 75 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 195/2002, văzute prin prisma dispozițiilor art. 1 din Codul penal și art. 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Art. 338 Cod penal „Părăsirea locului accidentului ori modificarea sau ștergerea urmelor acestuia”

(1) Părăsirea locului accidentului, fără încuviințarea poliției sau a procurorului care efectuează cercetarea locului faptei, de către conducătorul vehiculului sau de către instructorul auto, aflat în procesul de instruire, ori de către examinatorul autorității competente, aflat în timpul desfășurării probelor practice ale examenului pentru obținerea permisului de conducere, implicat într-un accident de circulație, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani.

Art. 75 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 195/2002

Accidentul de circulație este evenimentul care întrunește cumulativ următoarele condiții:

- a) s-a produs pe un drum deschis circulației publice ori și-a avut originea într-un asemenea loc;
- b) a avut ca urmare decesul, rănirea uneia sau a mai multor persoane ori avarierea a cel puțin unui vehicul sau alte pagube materiale;
- c) în eveniment a fost implicat cel puțin un vehicul în mișcare.

ART. 1 Cod penal Legalitatea incriminării

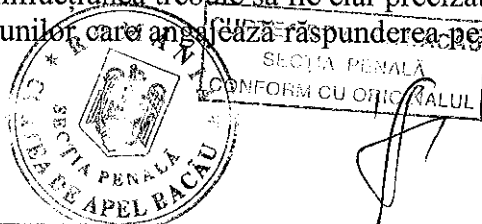
(1) Legea penală prevede faptele care constituie infracțiuni.

Convenția Europeană a Drepturilor Omului

Art. 7 paragraf 1. Nimeni nu poate fi condamnat pentru o acțiune sau o omisiune care, în momentul în care a fost săvârșită, nu constituia o infracțiune, potrivit dreptului național și internațional. De asemenea, nu se poate aplica o pedeapsă mai severă decât aceea care era aplicabilă în momentul săvârșirii infracțiunii”.

În termenii primului paragraf al art. 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, nimeni nu poate fi condamnat pentru o acțiune sau o omisiune care, la momentul la care a fost comisă, nu constituia infracțiune conform dreptului național sau internațional. Este modalitatea de consacrare convențională a principiului legalității incriminării și pedepsei, unul dintre pilonii dreptului internațional.

În jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, principiul legalității incriminării obliga autoritățile legislative ale statului să legifereze prin texte precise, lipsite de echivoc. Infracțiunea trebuie să fie clar precizată, altfel spus, pornind de la definirea acțiunilor sau omisiunilor care angajează răspunderea penală, trebuie să fie posibilă definirea acțiunilor

sau inacțiunilor care angajează răspunderea penală, chiar dacă aceasta definiție este dată de instanțele care interpretează dispoziția în cauză.

Așa cum a fost conceput și interpretat de către organele Convenției, principiul legalității incriminării și pedepselor apare ca un principiu cardinal al dreptului penal, unul dintre fundamentele statului democratic. În definitiv, acest principiu este o aplicare particulară a principiului fondator al oricărui stat de drept, acela de a avertiza înainte de a lovi. Principiul legalității este o protecție împotriva arbitrarului, ceea ce explică forța sa de consacrare și, corelativ, slăbiciunea unor eventuale limitări. Elementul de bază al oricărei analize pe care judecătorul național și, în subsidiar, cel european trebuie să o facă în acest context este acela de a observa dacă, la momentul la care o persoană acuzată ca a comis fapta, exista deja o dispoziție legală care pedepsea fapta respectivă și dacă pedeapsa aplicată nu a depășit limitele stabilite prin această dispoziție.

Așa cum s-a observat, determinarea sferei ilicitului penal apare ca o caracteristică suverană a dreptului național. Instrumentul european lasă libere statele să califice dacă o acțiune sau omisiune constituie infracțiune, determinând totodată și elementele sale constitutive. Curtea a arătat că, fără nici o îndoială, Convenția permite statelor contractante, în îndeplinirea rolului lor de apărătoare ale interesului public, să definească ceea ce constituie o fapta penală, deci "infracțiune" și să mențină sau să stabilească o distincție între dreptul penal și dreptul disciplinar.

Pe de altă parte însă, nu orice normă juridică poate fi considerată lege în sens convențional. Termenul "drept", așa cum este folosit în art. 7, parag. 1 și așa cum a fost el interpretat de către instanța europeană, corespunde celui de "lege" care se regăsește și în alte dispoziții ale Convenției. El acoperă atât normele de drept "de origine legislativă", cât și pe cele **jurisprudențiale**, cu condiția însă a îndeplinirii "a două criterii calitative și anume cele de accesibilitate și previzibilitate".

În ceea ce privește **accesibilitatea legii**, așa cum s-a arătat, trebuie ca "*legea să fie suficient de accesibilă*". Altfel spus, cetățeanul trebuie să poată dispune de informații suficiente, ținând seama de circumstanțele cauzei, în legătura cu normele juridice aplicabile într-un caz dat. Pe de altă parte legea trebuie "*enunțată cu suficientă precizie*" astfel încât o persoană să fie capabilă să prevadă "*cu un grad de exactitate rezonabil*", ținând seama de circumstanțele cauzei, consecințele ce pot decurge dintr-un act determinat comis de ea.

Noțiunea de **previzibilitate**, explicată de Curte, depinde mult de conținutul textului în cauză, de domeniul lui de aplicare, de calitatea destinatarilor în anumite situații speciale, așa cum se va vedea, de interpretarea dată unor dispoziții constituționale. Curtea folosește un criteriu practic, respectiv întrebuintarea de "*sfaturi lămuritoare*" din partea unor profesioniști ai dreptului, pentru a evalua în mod rezonabil după circumstanțele cauzei consecințele ce pot rezulta dintr-un act determinat. Lipsa de previzibilitate a legii, așa cum a fost ea constatată în majoritatea cauzelor deduse soluționării Curții, izvorăște în general din modul neclar în care norma legală a fost redactată. Totuși, aspect mai puțin remarcat până acum, această situație a normei juridice poate să apară nu doar din modul în care aceasta a fost redactată ci, în anumite circumstanțe, și ca efect al modului în care aceasta a fost consacrată legislativ. Introducerea în sistemul de drept pozitiv a unor norme juridice ca urmare a unei decizii a Curții Constituționale, în contextul unui fundament legislativ fragil, face ca în anumite situații norma penală astfel incriminată să fie lipsită de previzibilitate, reflectându-se în practica judiciară prin soluții contradictorii.

În acest context este de remarcat faptul că potrivit art. 31 alin 1 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale „Decizia prin care se **constată neconstituționalitatea** unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare este definitivă și obligatorie.”

Decizia prin care se constată neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe, precum și decizia dată în interpretarea aplicării unei legi sau ordonanțe, produce efecte *erga omnes*, în timp ce deciziile prin care se respinge o excepție de neconstituționalitate produce efecte doar *inter partes*.

Or, prin deciziile invocate de reprezentantul Ministerului Public s-a dispus respingerea excepțiilor de neconstituționalitate.

Astfel prin decizia nr. 154/2016 a Curții Constituționale s-a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Sergiu Dîrstaru în Dosarul nr. 8.114/204/2014 al Judecătorei Cămpina - Secția penală și constată că dispozițiile art. 338 alin. (1) din Codul penal sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Prin decizia nr. 140 /2017 a Curții Constituționale s-a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Adriana Pop în Dosarul nr. 14.562/271/2015 al Judecătorei Oradea - Secția penală și constată că dispozițiile art. 338 alin. (1) din Codul penal sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Prin decizia 34/2017 a Curții Constituționale s-ar respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Dumitru Ovidiu Sebezan în Dosarul nr. 9.830/320/2015 al Judecătorei Târgu Mureș și constată că dispozițiile art. 338 alin. (1) din Codul penal sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Potrivit Dicționarului explicativ al limbii române prin „rănire „ se înțelege „acțiunea de a (se) răni și rezultatul ei” făcând trimitere la noțiunea de rană.

Dex-ul definește „**rana**” ca fiind „o ruptură internă sau exterioară a țesutului unei ființe vii, sub acțiunea unui agent distrugător; leziune, plagă.”

Leziunea este „rană (căpătată prin lovire, rănire etc. sau ca urmare a unei boli)”

Plaga este definită ca fiind o „leziune a țesuturilor corpului, provocată accidental (arsură, tăietură etc.) sau chirurgical; rană.”

Contuzie este un „traumatism provocat prin lovire cu un obiect dur, care constă în strivirea țesuturilor profunde, fără ruperea tegumentului”.

Excoriația este o „julitură, eroziune, excoriere”

Echimoza este o „pată de culoare roșie-vineție, evoluând până la galben, apărută pe piele prin ieșirea sângelui la suprafață în urma unui traumatism; vânătăie, vinețală.”

Hematomul este o „tumoare care conține o aglomerare de sânge închistat, provocată de ruperea spontană sau traumatică a vaselor sangvine”.

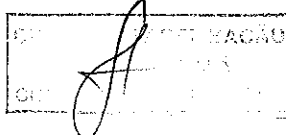
În speță, prin certificatul medico legal s-a consemnat că la examenul obiectiv, numitul Murariu Florin (persoana accidentată nota inst.) a prezentat pe „*policele stâng față dorsală , falangă proximală, două excoriații de 1/0,5 cm și 0,6/0,3 cm , fără cruste hematice ; pe față dorsală a degetului IV, mâna dreaptă , la nivelul pliului de extensie proximal , excoriație de 0,5/0,2 cm, acoperită cu cruste seroase. Acuze -fără acuze.*

Se concluzionează prin același certificat medico legal că „*numitul Murariu Florin prezintă leziuni traumatice care s-au putut produce prin lovire cu sau de corp dur, posibil în condițiile unui accident rutier, și pot data din data de 14.04.2016. Nu necesită zile de îngrijiri medicale*”

Curtea observă o inadvertență între mențiunile făcute de medicul specialist în sensul că acesta constată existența a *trei excoriații* pentru ca la final să afirme că numitul Murariu Florin prezintă *leziuni traumatice*.

Or, având în vedere definițiile termenilor conform dicționarului limbii române așa cum au fost redate anterior de instanță, **Curtea constată că nu se poate pune semnul egal între excoriație și leziune traumatică**, astfel încât definirea noțiunii de rană din punct de vedere juridic apare ca o necesitate în soluționarea prezentului apel, în contextul în care în certificatul medico legal se fac referiri la diverși termeni medicali, cu înțeles diferit.

Instanța de apel reține că în materie penală, organele judiciare trebuie să țină seama de principiul potrivit căruia sancționarea unei fapte ca infracțiune trebuie să intervină ca ultim resort în protejarea unei valori sociale, ghidându-se după principiul "ultima rațio". Referitor la principiul „ultima rațio” în materie penală acesta are semnificația comună de procedeu sau metodă ultimă sau finală folosită pentru a atinge scopul urmărit și este interpretat ca având semnificația că legea penală este singura în măsură să atingă scopul urmărit, alte măsuri de ordin civil, administrativ etc. fiind improprii în realizarea acestui deziderat

Instanța de apel reține că, scopul urmărit de legiuitor prin legislația penală, în sens larg, este acela de a apăra ordinea de drept, iar, în sens restrâns, este acela de a apăra valori sociale identificate de legiuitor în partea specială a Codului penal, acest scop fiind, în principiu, legitim.

Din perspectiva principiului "ultima ratio" în materie penală, nu este suficient să se constate că faptele incriminate aduc atingere valorii sociale ocrotite, ci această atingere în concret trebuie să prezinte un anumit grad de intensitate, de gravitate, care să justifice sancțiunea penală.

Or, în speță Curtea observă că potrivit alin 2 al art. 338 „cu aceeași pedeapsă se sancționează și fapta oricărei persoane de a modifica starea locului sau de a șterge urmele accidentului de circulație din care a rezultat **uciderea sau vătămarea integrității corporale ori a sănătății uneia sau mai multor persoane**, fără acordul echipei de cercetare la fața locului.”

Prin vătămarea integrității corporale, în mod evident se înțelege consecința de la art. 194 Cpen.

Or, este de neconceput ca legiuitorul să fi înțeles să sancționeze cu aceeași pedeapsă atât infracțiunea de „părăsirea locului accidentului” (art. 338 alin 1 Cpen) din care a rezultat *rănirea* unei persoane definită ca fiind „orice atingere adusă integrității corporale ori sănătății unei persoane, indiferent de gravitate” (conform considerentelor deciziei nr. 154/2016 a Curții Constituționale și însușite de reprezentantul Ministerului Public) cât și infracțiunea de „modificarea/ștergerea urmelor accidentului” (art. 338 alin 2 Cpen) din care a rezultat *vătămarea integrității corporale ori a sănătății uneia sau mai multor persoane*” care este definită ca fiind fapta prevăzută în art. 193, care a cauzat vreuna dintre următoarele consecințe:

- a) o infirmitate;
- b) leziuni traumatice sau afectarea sănătății unei persoane, care au necesitat, pentru vindecare, mai mult de 90 de zile de îngrijiri medicale;
- c) un prejudiciu estetic grav și permanent;
- d) avortul;
- e) punerea în primejdie a vieții persoanei,

Prin prisma tuturor considerentelor anterior expuse, Curtea apreciază că legea, respectiv art. 338 alin 1 Cpen nu este **nici previzibilă**, întrucât destinatarul – conducătorul auto nu știe ce conduită să adopte în momentul în care victima afirmă că nu a suferit leziuni iar aceste leziuni chiar nu sunt vizibile, termenul de rană din cuprinsul art. 75 din OUG 195/2002, nefiind definit în cuprinsul ordonanței, context în care se are în vedere înțelesul obișnuit, cel din dicționarul limbii române, potrivit căruia **rana** este *o ruptură internă sau exterioară a țesutului unei ființe vii, sub acțiunea unui agent distrugător; leziune, plagă*”, deci se poate concluziona că presupune o anumită intensitate.

Din perspectiva definirii noțiunii de rană prin deciziile de respingere ale excepțiilor de neconstituționalitate, anterior enumerate, Curtea apreciază că norma, art. 338 alin 1 Cpen cu trimitere la art. 75 alin alin. 1 lit b din OUG 195/2002, nu este **nici accesibilă**, întrucât cetățeanul nu poate dispune de informații suficiente în legătura cu normele juridice aplicabile în acest caz, neavând obligația de cunoaște deciziile Curții Constituționale, cu atât mai mult cele de respingere ale excepțiilor de neconstituționalitate.

În raport cu cele de mai sus, instanța de apel apreciază că voința legiuitorului **nu a fost** aceea de a sancționa cu pedeapsa închisorii de la 2 la 7 ani, (de altfel o pedeapsă foarte aspră în economia noului Cod penal), fapta de păărăsire a locului accidentului în orice situație din care ar rezulta “orice atingere adusă integrității corporale ori sănătății unei persoane, **indiferent de gravitate**”, ci a avut în vedere o gravitate anume, aspect ce rezultă atât din folosirea termenului de „rănire” cât și din modul în care a este definită fapta de modificare/ștergere a urmelor accidentului prev. de art. 338 alin 2 Cpen, în consecință susține că este necesar ca victima accidentului să prezinte leziuni consemnate într-un act medical,

fiind necesară cuantificarea leziunilor (rănirea) într-un număr de zile de îngrijiri medicale printr-un certificat medico-legal.

Prin urmare, constatând admisibilitatea procedurii conform art. 475 Cod procedură penală, în baza art. 476 alin. 1 rap. la art. 475 Cod procedură penală, va sesiza Înalta Curte de Casație și Justiție pentru dezlegarea unei chestiuni de drept privind interpretarea dispozițiilor art. 338 alin 1 Cpen și 75 alin 1 lit. b din OUG 195/2002.

- dacă pentru a fi întrunite elementele constitutive ale infracțiunii de părăsire a locului accidentului prev. de art. 338 alin 1 Cod penal cu trimitere la dispozițiile art. 75 alin 1 lit. b din OUG 195/2002 republicată, privind circulația pe drumurile publice, este necesar ca victima accidentului să prezinte leziuni consemnate într-un act medical, cuantificabile (rănirea) într-un număr de zile de îngrijiri medicale sau nu, în orice situație, dacă este necesară existența unui certificat medico-legal.

- ce se înțelege prin termenul de rănire prevăzut de art. 75 alin. 1 lit. b din OUG 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, din punct de vedere juridic, având în vedere că Dictionarul explicativ al limbii române definește rana ca fiind o „ruptură internă sau exterioară a țesutului unei ființe vii, sub acțiunea unui agent distrugător, leziune, plagă”

În baza art. 476 Cod procedură penală va dispune suspendarea judecării cauzei până la pronunțarea hotărârii pentru dezlegarea chestiunii de drept invocate.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
DISPUNE**

În baza art. 476 alin 1 Cod procedură penală raportat la art. 475 Cod procedură penală sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

- dacă pentru a fi întrunite elementele constitutive ale infracțiunii de părăsire a locului accidentului prev. de art. 338 alin 1 Cod penal cu trimitere la dispozițiile art. 75 alin 1 lit. b din OUG 195/2002 republicată, privind circulația pe drumurile publice, este necesar ca victima accidentului să prezinte leziuni consemnate într-un act medical, cuantificabile (rănirea) într-un număr de zile de îngrijiri medicale sau nu, în orice situație, dacă este necesară existența unui certificat medico-legal.

- ce se înțelege prin termenul de rănire prevăzut de art. 75 alin. 1 lit. b din OUG 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, din punct de vedere juridic, având în vedere că Dictionarul explicativ al limbii române definește rana ca fiind o „ruptură internă sau exterioară a țesutului unei ființe vii, sub acțiunea unui agent distrugător, leziune, plagă”

În baza art. 476 Cod procedură penală dispune suspendarea judecării cauzei până la pronunțarea hotărârii pentru dezlegarea chestiunii de drept invocate.

Fără cale de atac.

Pronunțată în ședință publică, azi, 31.10.2017.

PREȘEDINTE,
X

JUDECĂTOR,
X

GREFIER
X

Red. înch. x /14.11.2017
Tehnored. x / 14.11.2017/3 ex

